

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Медіабезпека»

вибіркова (150 год, 5 кредити ECTS)

Освітньо-професійна програма	Журналістика та кросмедійність
Спеціальність	061 Журналістика
Галузь знань	06 Журналістика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Попович Юлія Олександрівна , к.н.с.к., асистент
Контактний тел.	+38 (0372) 58-47-02
E-mail:	y.porovych@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	
Консультації	середа з 11:10 до 12:10

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Медіабезпека» передбачає формування знань і навичок щодо створення безпечних умов діяльності журналіста в умовах надзвичайної ситуації, ознайомлення студентів із практичним досвідом роботи журналістів в умовах бойових дій та в ситуаціях ліквідації наслідків техногенних і природних катастроф, з методами збору й аналізу інформації в екстремальних умовах. Він спрямований на студентське розуміння основ професійної етики працівника медіа, етичних закономірностей журналістської творчості та високого професіоналізму, покликаний спроектувати отримані знання на конкретну практику, ознайомити з кодексами, законами та іншими документами, що регулюють діяльність засобів масової інформації, розкрити тонкощі й секрети етичних засад журналістської професії.

Завдання дисципліни передбачають: ознайомити студентів із законодавчою базою діяльності журналіста в умовах надзвичайної ситуації, визначити основні умови успішного здійснення професійної діяльності за роботи у складних умовах надзвичайного стану. Дати уявлення студентам про такі поняття, як «особиста безпека журналіста» (хто і що може йому загрожувати), «інформаційна безпека журналіста» (її види, втрата одержаної інформації, свідоме та несвідоме використання дезінформації, недостовірної інформації тощо), «майнова безпека журналіста» (засоби її забезпечення працівниками ЗМІ), «юридична безпека журналіста» (знання та своєчасне застосування законів як основа юридичної безпеки). Ініціювати позааудиторну підготовку студентів до самостійної професійної роботи, допомагаючи, таким чином, зростанню їх творчої майстерності. Ознайомити студентів і закріпити техніку успішного отримання журналістом необхідної інформації, визначити схему взаємодії з силовими органами та органами влади. Ознайомити студентів з роботою журналістів у

«гарячих точках». Використовуючи практичні поради військових журналістів, ознайомити їх з тактикою поведінки в «гарячій точці», методами збору та підготовки, специфікою одержання інформації в екстремальних умовах. А також, як правильно підготуватися до поїздки, які необхідні документи, яка специфіка у технології збору інформації у зоні збройного конфлікту, як правильно організувати взаємодію з джерелами інформації, які існують правила пересування працівника ЗМІ в зоні бойових дій.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Основи медіабезпеки. Правові гарантії журналістів.	
Тема 1	Основні джерела небезпеки в роботі журналіста.
Тема 2	Юридичні аспекти безпеки журналістів.
Тема 3	Фізична та майнова безпека медіа.
Тема 4	Протидія професійній діяльності медіа та рекомендації медіабезпеки.
Тема 5	Цифрова безпека журналіста.
Тема 6	Роль профспілок та творчих журналістських організацій у захисті журналістів.
МОДУЛЬ 2. Робота журналіста в екстремальних умовах.	
Тема 7	Особливості роботи та безпека журналіста в надзвичайних ситуаціях.
Тема 8	Висвітлення масових заворушень: робота журналіста в натовпах на демонстраціях, революціях тощо.
Тема 9	Робота журналіста при висвітленні етнічних конфліктів та терористичних актів.
Тема 10	Особливості діяльності та безпека журналістів у «гарячих точках».
Тема 11	Робота журналіста під час війни в Україні.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів у процесі вивчення навчальної дисципліни – контрольні роботи; тести; презентації, аналіз медіа.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: лекції та семінарські заняття.

Підсумковий контроль – екзамен.

Підсумкова оцінка як показник результатів вивчення навчальної дисципліни складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – 60 балів та підсумкового модуль-контролю (екзамен) – 40 балів, за 100-бальною університетською шкалою.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets-koho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plah-i-at-2023plusdodatky-31102023.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Василик Л. Медіа-безпека : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 160 с.
2. Головка О. М. Медіабезпека людини: засади інформаційно-правової політики: Монографія – Київ: Видавничий дім «АртЕк». 2019. 168 с..
3. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. / Агнешка М. Вальорска ; пер. з нім. В. Олійника. К. : Академія української преси ; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
4. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. 118 с. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/9/3/254531.pdf>
5. Земляна І. Журналіст і (НЕ) безпека. Посібник для журналістів, які працюють в небезпечних умовах. К.: Інститут масової інформації, 2016. 97 с. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Zhurnalist-i-nebezpeka.pdf>
6. Земляна І. Робота під PRESSом. Посібник для безпечної повсякденної роботи медійників. К.: Інститут масової інформації, 2020. 148 с. URL: <https://imi.org.ua/upload/books/2019/07/03/Posibnyk-z-bezpeky-2020.pdf>
7. Куляс І., Головенко Р., Земляна І. ЗМІ та вибори Саморегуляція, безпека, закони / За заг. ред. Н.Лигачової-Чернолуцької, О. Романюк, Київ, 2018. 100 с. URL: https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/posibnyk_WEB_2.pdf
8. Посібник з безпеки для журналістів. Посібник для репортерів у небезпечних зонах. К.: НСЖУ, 2022. 151 с. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381168>
9. Посібник з верифікації [Електронний ресурс] / URL: <https://www.aup.com.ua/book042/>
10. Путівник юридичних порад для журналістів: як працювати під час війни в Україні. К.: Центр демократії та верховенства права, 2024. 56 с. URL: <https://cedem.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/Putivnyk-yurydychnyh-porad-dlya-zhurnalistiv.pdf>

*Детальна інформація щодо вивчення курсу «Медіабезпека» висвітлена у
робочій програмі навчальної дисципліни*

<https://journalism.chnu.edu.ua/media/m5lmxouc/mediabezpeka.pdf>